

Tilrettelegging for lesing
- Å lese sammen

Björg S. Hoëm, Seniorrådgiver i Statped

1

Bøker som motiverer til deltakelse

- ▶ Bøker som motiverer
  - ▶ Interesse
  - ▶ Alders respektfulle
  - ▶ Bøker i vanlig handel
  - ▶ Egenproduserte bøker
    - ▶ Tar heel reader
    - ▶ Statped.no

2

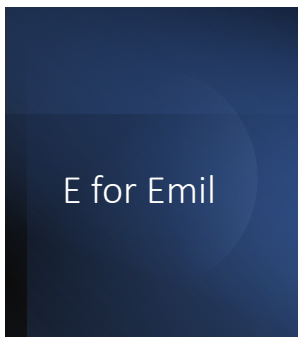

3

4

5

6

7

8

9

E er en viktig bokstav for Emil.

10

For uten e blir Emil en mil.

Foto: Pexels

11

Mulighet til å kunne bla i bøkene

- ▶ Tilrettelegging som for eksempel:
  - ▶ sidevenderhjelp, noen eksempler:
    - ▶ møbelknotter mellom sidene
    - ▶ ispinner
    - ▶ gummiknotter
  - ▶ stativ for å støtte/skråstille boken
  - ▶ digital bok

12

Bøker tilgjengelig for blinde og svaksynte

Bøker i handel
Mest for de aller yngste

Norsk lyd og
blindeskriftbibliotek

Lage selv

13

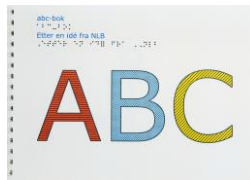

Les ulike typer bøker

- ▶ Fakta bøker
  - ▶ Biler
  - ▶ Dyr
  - ▶ Dinosaurer
  - ▶ Stjerner og planeter
  - ▶ mm
- ▶ Fantasi bøker
  - ▶ Skumle, spennende, morsomme
- ▶ Eventyr: Det var en gang ...
- ▶ Bøker på rim
- ▶ Bokstav- og alfabetbøker

14

Tilgang på kommunikasjonsmiddel

lese

15

Les samme bok flere ganger!

Ta i bruk: «De magiske åtte»

- ▶ Ingen trinn for trinn oppskrift
- ▶ Les samme bok flere ganger
- ▶ Ha fokus på en ting om gangen

16

---

1. Fang oppmerksomheten, Inviter og Responder

- Share the AIR

- ▶ **Fang** oppmerksomheten
  - ▶ Bamse er borte!

- ▶ **Inviter** til deltakelse, vis at du forventer respons
  - ▶ Tror du det?

- ▶ **Responder**
  - ▶ Oi!

17

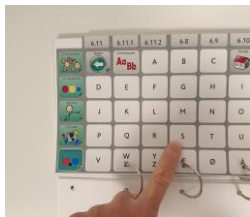

---

2. Snakk om bokstaver

18

---

3. Snakk om selve boka

▲ Statped

19

19

---

4. Kommenter for å invitere til deltakelse

- ▶ åpne spørsmål
- ▶ hvem, hva, hvor, hvorfor spørsmål
- ▶ knytt handlingen til personens hverdag
- ▶ oppmuntre til gjenfortelling
- ▶ legg til rette for å kunne «lese»

▲ Statped

20

20

Skann sidene i en bok og lag visuelle scener

Hold deg fast, gamle drøvtygger! Ropte Kråka etter Mamma Mø.

Literacy I www.statped.no

21

21

---

5. Modeller: Jeg har et spørsmål!

- ▶ lære å stille spørsmål
- ▶ lese for å forstå

22

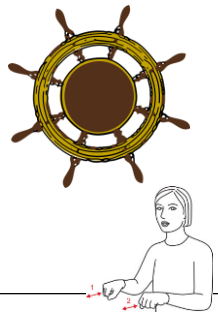

---

6. Lær han eller henne nye ord

- ▶ Bøker – kilde til å lære nye ord
- ▶ Forbered deg:
  - ▶ Hvilke ord?
  - ▶ Finnes ordet i kommunikasjonsløsningen?
  - ▶ Kan du håndtegne for ordet?
  - ▶ Hvordan gi forståelse for innholdet i begrepet?
  - ▶ Erfaring?

23

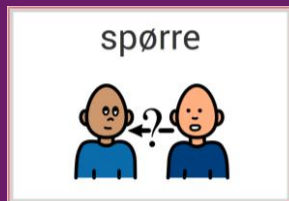

---

7. Har du et spørsmål?

- ▶ Når du har modellert spørsmål flere ganger, oppmuntre han/henne til å stille spørsmål

24

Rim og lyder

- ▶ Bevissthet om lydene i språket
- ▶ Ord som begynner på samme bokstav og lyd
- ▶ Ord som rimer

25

Du må ha en plan!

Innfallsmetoden fungerer dessverre ikke!

Vi må vite

- hva vi skal gjøre
- hvorfor vi skal gjøre det
- hvordan vi skal gjøre det
- og ha en plan for når

Vi må forberede oss!

26

Praktisk oppgave i to minutter
Ta utgangspunkt i ei bok du vet han/hun liker

- ▶ Tenk at dere skal lese den boka sammen hver dag neste uke.
- ▶ Ta utgangspunkt i «De magiske åtte».
- ▶ Lag en plan for hva du vil vektlegge de enkelte dagene neste uke.
- ▶ Hva må du forberede for å kunne lese sammen med eleven på mandag 31.mai.
  - ▶ For din del, for eksempel for å kunne modellere/visе.
  - ▶ For at eleven skal kunne delta.

- Ha fokus på å:**
1. legge fram bokens oppgjørsmoment, og diskutere de viktigste og mest spennende på tross av at det er mange.
  2. sette på seg ordene som brukes.
  3. undersøke ordene i sammenheng med de andre ordene i setningen.
  4. undersøke ordene i sammenheng med de andre ordene i setningen.
- ... og tenk på å diskutere ordene som er viktig for boken.
5. undersøke ordene som er viktig for boken.
  6. undersøke ordene som er viktig for boken.
  7. undersøke ordene som er viktig for boken.
  8. undersøke ordene som er viktig for boken.

27

Tilrettelegging for lesing
- Å lese selvstendig

Björg S. Hoëm, Seniorrådgiver i Statped

28

Å lese «selvstendig» i
selvvalgt bok

- ▶ Late som lesing med begrenset forståelse av skrift, f.eks:
  - ▶ blar i, og ser i bok
  - ▶ leser høyt på liksom
  - ▶ peker og kommenterer
  - ▶ spør om ord eller bokstaver
  - ▶ gjenkjenner bokstaven «sin»
  - ▶ kjenner igjen enkeltord eller logo i bilder

 Statped

Foto: Sweet November Studio 29

29

Tilgang til bøker
- og å kunne velge bøker selv

- ▶ har alle nok motiverende bøker å velge mellom?
- ▶ vet han eller hun hvor bøkene er?
- ▶ kan han eller hun finne/hente bok selv?
- ▶ kan han eller hun eventuelt be om å få en bok?
- ▶ er det ok å ha en favorittbok?

 Statped

30

30

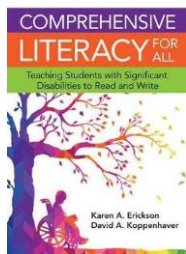

Å skape motivasjon og lese lyst

- ▶ Vis frem bøker:
  - ▶ Denne boken handler om ...
  - ▶ Jeg liker den fordi ...
  - ▶ Les litt fra boken
  - ▶ Vis hvor du plasserer boka
- ▶ Dele leseopplevelser:
  - ▶ Hva har du lest?
  - ▶ Hva handlet boka om?
  - ▶ Likte du den?
  - ▶ Hva likte du spesielt godt?

Min bokanbefaling til dere 😊

31

Lesing for fornøynelsens skyld!

- ▶ Har dere:
  - ▶ avsatt tid til selvalgt lesing?
  - ▶ sted hvor det er ro til lesing?

DEAR:

Drop Everything And Read!

Dropp alt og les!

32

Takk for oppmerksomheten!

- statped.no
- facebook.com/statped
- twitter.com/statped

33
